

JUSTITISMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. februar 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Rune Bæk Krogh
Sagsnr.: 2018-0037-0015
Dok.: 636022

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed (Udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud) (L 118), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. januar 2018.

Søren Pape Poulsen

/

Lisbeth Gro Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed (Udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud) (L 118):

”Vil ministeren redegøre for, hvilke ansatte i politiet der efter lovens ikrafttræden vil have bemyndigelse til at udstede zoneforbud i en hel kommune, herunder om også politikadetter vil få en sådan bemyndigelse?”

Svar:

1. Spørgsmål nr. 1-21 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed (Udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud) (L 118) giver anledning til en række generelle betragtninger om lovforslaget og de gældende regler om forbud mod etablering af og ophold i utryghedsskabende lejre.

Lovforslaget har til hensigt at udvide justitsministerens bemyndigelse i politilovens § 23, stk. 1 og 2, med en ny bemyndigelsesbestemmelse i politilovens § 23, stk. 2, 2. pkt., der giver mulighed for, at de bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 23, stk. 1, kan indeholde regler om, at politidirektøren i visse særlige situationer kan meddele et zoneforbud, der omfatter en kommune.

Lovforslaget giver hjemmel til en udvidelse af det geografiske område for et zoneforbud for overtrædelse af forbuddet mod etablering af og ophold i lejre, som er egnede til at skabe utryghed i nærområdet. Forbuddet følger af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 4, hvorefter det – på steder, hvortil der er almindelig adgang – er forbudt at etablere og opholde sig i lejre, som er egnede til at skabe utryghed i nærområdet.

Som det fremgår af lovforslagets punkt 2.1.2., sigtes med udtrykket ”særlige situationer” i det foreslåede § 23, stk. 2, 2. pkt., navnlig til det forhold, hvor udenlandske tilrejsende etablerer og opholder sig i en utryghedsskabende lejr på offentlige steder, f.eks. i parker og på offentlige veje, hvor den eller de pågældende personer sover og opholder sig ofte i længere tid ad gangen. Sådanne lejre indebærer store gener for omgivelserne i form af f.eks. støj, uro og uhygiejniske og uhumske sanitære forhold og giver anledning til fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Det er en betingelse for at meddele zoneforbud, at der er grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage overtrædelsen af forbuddet mod etablering eller ophold i en utryghedsskabende lejr i det område, som zoneforbuddet vil omfatte. Det er derimod ikke en betingelse for meddelelse af zoneforbud, at der er meddelt forudgående advarsel, påbud eller lignende, eller at eventuelle strafbare forhold forinden skal være afgjort ved dom eller bødevedtagelse. Der skal imidlertid foreligge en vis tidsmæssig sammenhæng mellem overtrædelsen af forbuddet mod etablering eller ophold i en utryghedsskabende lejr og selve afgørelsen om meddelelse af zoneforbuddet.

Politiets behandling af sager om zoneforbud vil – tilsvarende de gældende regler om zoneforbud i ordensbekendtgørelsen – være omfattet af forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse, klagevejledning mv. Meddelelse af zoneforbud skal ske i overensstemmelse med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, således at der skal være forholdsmæssighed mellem zoneforbuddets virkninger for den pågældende og de hensyn, der taler for at meddele et zoneforbud. Såfremt den pågældende bor i området, vil det i almindelighed betyde, at et zoneforbud vil udgøre et mere intensivt indgreb over for den pågældende end over for andre og dermed indebære, at den konkrete vurdering af betingelserne for at udstede zoneforbuddet skærpes, herunder betingelsen om at der skal være en formodning for gentagelse.

Dog vil der i almindelighed være grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage overtrædelsen af forbuddet mod etablering eller ophold i en utryghedsskabende lejr i den kommune, som zoneforbuddet vil omfatte, såfremt den pågældende ikke har et fast opholdssted (bopæl) eller nogen særlig tilknytning til den kommune, hvor vedkommende har etableret og opholdt sig i en utryghedsskabende lejr. I disse situationer vil politiet således få mulighed for at meddele et zoneforbud, der omfatter den pågældende kommune, første gang lejr-forbuddet overtrædes og uden forudgående advarsel.

Et zoneforbud til en kommune indebærer et forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold i den kommune, hvor den adfærd, der har givet anledning til zoneforbuddet, har fundet sted. Den pågældendes blotte passage af kommunen er ikke omfattet af zoneforbuddet. Det vil sige, at en person, der er blevet meddelt et zoneforbud, gerne må gå gennem den kommune, der er omfattet af forbuddet, så længe passagen ikke kan siges at have karakter af færden frem og tilbage eller egentligt ophold i kommunen.

Hvis en person har bopæl eller arbejder i den kommune, der er omfattet af forbuddet, vil den pågældende i øvrigt kunne bevæge sig frit til og fra sin bopæl eller arbejdsplads og ud i sit lokalområde, men vil ikke ellers kunne opholde sig i kommunen. Dette betyder i praksis, at den pågældende – trods et zoneforbud – vil kunne færdes i kommunen med henblik på at foretage almindelige dagligdags gøremål, herunder f.eks. indkøb, lægebesøg, biblioteksbesøg mv.

For et zoneforbud, der omfatter en hel kommune, fastsættes en frist, der ikke kan overstige 2 år. Den tidsmæssige udstrækning skal ske i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip og må ikke fastsættes for en længere periode, end hvad der vurderes nødvendigt for at sikre, at den pågældende ikke på ny overtræder forbuddet mod etablering af og ophold i utryghedsskabende lejre i kommunen.

I forbindelse med udnyttelsen af den foreslåede bemyndigelse vil der blive udsendt en vejledning til politikredsene om behandling af sager om meddelelse af zoneforbud, der omfatter en hel kommune.

Politiets afgørelse om at meddele zoneforbud kan påklages til Rigspolitiet efter retsplejelovens § 109, stk. 1. Desuden kan et zoneforbud indbringes for domstolene efter grundlovens § 63. Hverken klage til Rigspolitiet eller indbringelse for domstolene har opsættende virkning.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst:

”Som det fremgår af § 1, nr. 1, i forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed (L 118), kan politidirektøren i visse nærmere angivne særlige situationer meddele et zoneforbud, der omfatter en hel kommune, med henblik på at forebygge fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Politidirektøren kan efter retssædvane om intern delegation af beslutningskompetence delegere beslutningskompetencen til sine underordnede. Det betyder, at politidirektørens medarbejdere kan træffe afgørelser på embedets vegne.

Polititjenestemænd træffer, som led i den daglige opgavevaretagelse, forvaltningsretlige afgørelser på en række områder.

Efter lovbemærkningerne (L 211, Folketingsåret 2008/09) til ændringen af politilovens § 23, stk. 3, er det forudsat, at zone-

forbud kan meddeles mundtligt på stedet i umiddelbar tilknytning til konstateringen af den særligt utryghedsskabende adfærd eller bidrag hertil, således at zoneforbuddet iagttages straks. Allerede i dag træffes afgørelser om zoneforbud typisk af det tilstedeværende politipersonale under iagttagelse af de forvaltningsretlige regler.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at studerende på politiuddannelsen undervises i grundlæggende forvaltningsret og sagsbehandling. Undervisningen består både af teoretisk og praktisk anvendelse af forvaltningsretlige grundsætninger og regler, herunder forvaltningsloven.

Meddelelse af zoneforbud er derimod ikke en opgave, som politikadetterne er uddannet til eller skal varetage.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslag L 118, vil der i forbindelse med lovændringen blive udsendt en vejledning til politikredsene om behandlingen af sager om meddelelse af zoneforbud, der omfatter en hel kommune.”